

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
МЕЃУНАРОДНА
СОРАБОТКА

УЕЛМА

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС

ДЕКЕМВРИ 2016, СКОПЈЕ

Наслов:

Јавното мислење за изборниот процес

Издавачи:

Македонски центар за меѓународна соработка (МЦМС)

Телма телевизија

За издавачот:

Александар Кржаловски, прв извршен директор на МЦМС

Гонце Јаковлеска, извршен директор на МЦМС

Атанас Кировски, главен и одговорен уредник на Телма телевизија

Автори:

Александар Кржаловски, МЦМС

Гонце Јаковлеска, МЦМС

Скопје, декември 2016 година

Сите права се задржани. Репродуцирање, копирањето, трансмисијата или преводот на било кој дел од оваа публикација може да се изврши единствено под следните услови: со претходна дозвола на издавачот, заради цитирање во анализа на книгата и под услови изложени во продолжение.

Авторското право на оваа публикација е заштитено, но публикацијата може да се репродуцира на било кој начин без наплата за едукативни намени. За копирање во други услови, за употреба во други публикации или пак за превод или адаптација, треба да се обезбеди претходна дозвола од издавачот.

Во електронска форма публикацијата е достапна на www.mcms.mk

Овој извештај е овозможен со поддршка од американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД) во рамките на проектот „Топ тема на ваша страна“. Содржината на публикацијата е одговорност на авторите од Македонскиот центар за меѓународна соработка и не ги изразува ставовите на УСАИД или на Владата на Соединетите Американски Држави.

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	4
МЕТОДОЛОГИЈА.....	4
ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ИЗБОРНА КАМПАЊА.....	5
ФАКТОРИ ЗА ГЛАСАЊЕ.....	7
ВЕРОЈАТНОСТ ЗА ГЛАСАЊЕ И ПЕРЦЕПЦИИ ЗА ИЗБОРЕН ПРОЦЕС.....	11
ПРЕФЕРЕНЦИИ ЗА ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ И ПОЛИТИЧАРИ.....	15
ЗАКЛУЧОЦИ	20
ДЕМОГРАФИЈА.....	21
КОНТАКТИ	25

ВОВЕД

Телевизија Телма и Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) спроведоа истражувања на јавното мислење за актуелни политички теми. Темата на ова телефонско истражување беше јавното мислење за рејтинзите на политичките партии во Р. Македонија во пресрет на 11 декемвриските предвремени парламентарни избори. Истражувањето е дел од проектот „Топ тема на ваша страна“ подржана од УСАИД. Анкетата ја спроведе агенцијата М-проспект.

МЕТОДОЛОГИЈА

Анкетата беше телефонски спроведена во период помеѓу 20ти и 30ти ноември, на национално репрезентативен примерок од 1800 испитаници. Во секоја Изборна Единица се направени 300 анкети.

Примерокот е повеќестепен стратификуван примерок, репрезентативен според Изборни Единици, пол, возраст, етничка припадност и место на живеење.

Анкетата се спроведуваше на македонски и албански јазик. Набљудуваната популација се полнолетни (18+) лица граѓани на Р. Македонија.

За да се исполни критериумот за случаен избор користен е методот „Следен роденден“.

Сите резултати се урамнотежени (пондерирани) според мината историја на гласање на испитаниците за да се обезбеди политички репрезентативен примерок како стандардна пракса во светот за справување со понискиот одзив на одредени гласачи на анкетни истражувања.

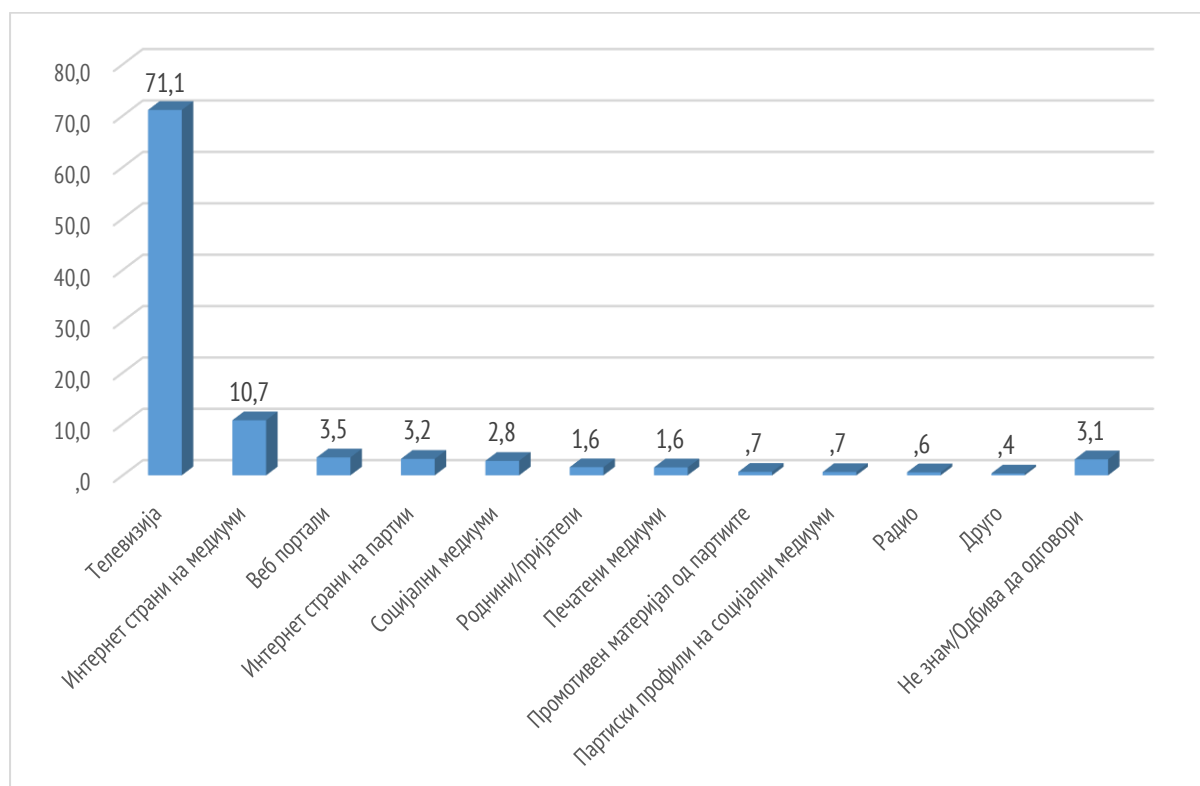
Сите резултати се подложни на статистичка грешка од $\pm 2,31\%$ со прифатливо ниво доверба: 95,0%.

Доколку резултатите се гледаат по Изборни Единици, истите се подложни на статистичка грешка од $\pm 5,66\%$ со прифатливо ниво доверба: 95,0%.

Анкетата ја спроведе агенцијата М-проспект од Скопје.

ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ИЗБОРНА КАМПАЊА

Графикон 1 - Главен извор за информирање за ИЗБОРНА КАМПАЊА

И покрај се поголемата пенетрација на интернетот и новите медиуми како средства за информирање и комуницирање, сепак, кога е во прашање изборната кампања, граѓаните најмногу ја претпочитаат традиционалната телевизија. Големо мнозинство од 71,1% ја навеле телевизијата како главен извор на информирање за изборната кампања. Речиси исто било и пред парламентарните избори во 2011 година кога 72,2% од испитаниците одговориле дека телевизијата е нивниот главен извор на информации за изборната кампања¹. Интернет страните на медиумите се на второ место со 10,7%, а сите други извори на информации се околу 3,0% или помалку од тоа.

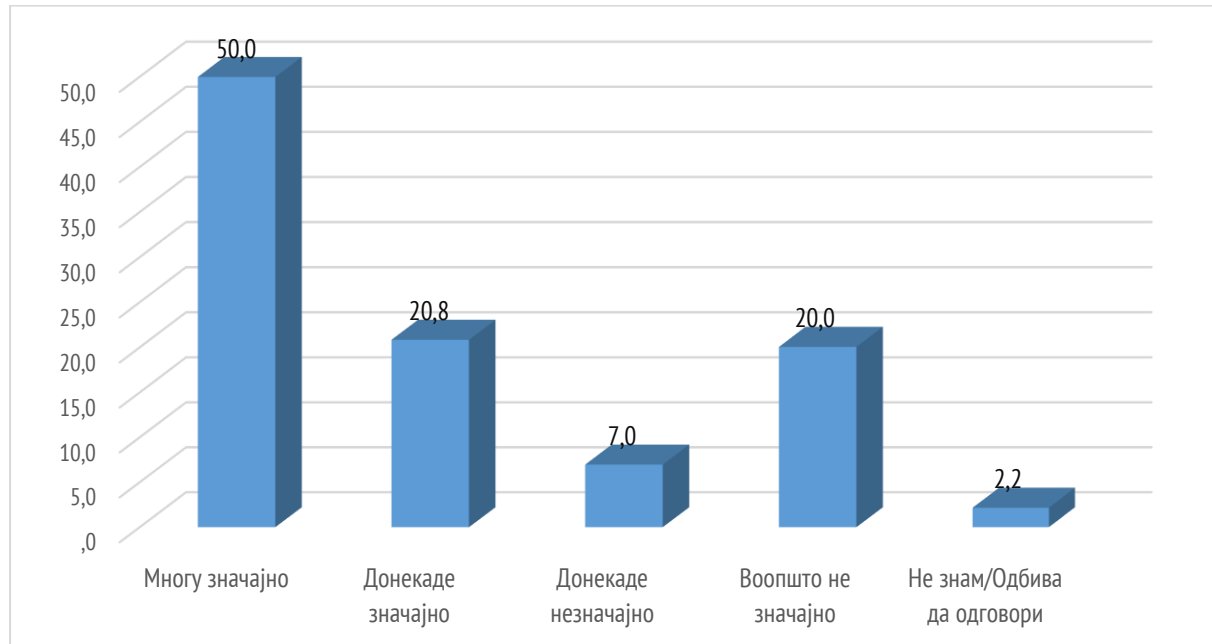
Како се зголемува возраста на испитаниците така се зголемува процентот на телевизиски гледачи од 51,5% кај оние меѓу 18 и 29 до 88,4% кај оние над 65 години. И обратно, како опаѓа возраста на испитаниците, така расте процентот на корисниците на интернет страните на медиумите од 2,6% кај оние над 65 години, до 19,7% кај популацијата меѓу 18 и 29 години.

Истата линија на растење, односно опаѓање е видлива и кај образовниот статус. Оние со завршен повисок степен на образование помалку гледаат телевизија, па така, телевизиските гледачи опаѓаат од 84,9% кај оние со завршено основно образование до 55,9% кај оние кои завршиле постдипломски студии. Корисниците на информации од интернет страните на медиумите ги има повеќе кај подобро образовните.

¹ Клековски, С., Кржаловски, А. „Изборните кампањи на политичките партии - ставови на граѓаните“, (<http://www.mcms.org.mk/images/docs/2011/izbornite-kampanji-na-politickite-partii.pdf>)

Вкупно 24,5% од оние со завршени постдипломски студии го користат овој извор на информации, а тој број опаѓа до 5,0% кај оние со завршено основно образование.

Графикон 2 - Колку е за Вас значајно лидерите и предводниците на кандидатските листи да одржат телевизиски дуели пред изборите

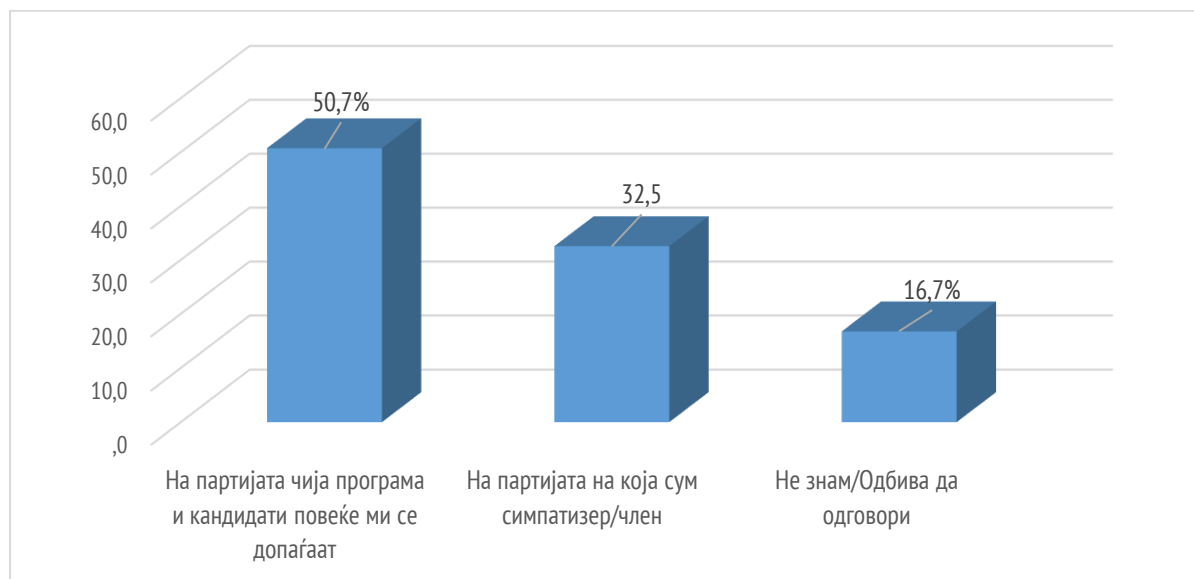

За половина од испитаниците (50,0%) телевизиските дуели меѓу лидерите и предводниците на кандидатските листи е многу значајно. Најмалку заинтересирани за телевизиските соочувања се младите помеѓу 18 и 29 години (40,9%) и студентите (39,3%). Гледано низ призмата на образованието, расте интересот за телевизиски дуели со зголемувањето на образовното ниво од 33,9% кај оние со незавршено основно образование до 60,3% кај оние со завршени постдипломски студии.

Оние што се изјасниле дека ќе гласаат за Опозициската коалиција предводена од СДСМ (во понатамошниот текст Коалиција – СДСМ) се најмногу заинтересирани за телевизиските соочувања (65,2%) за разлика од оние на ВМРО-ДПМНЕ (41,6%) кои се најмалку заинтересирани.

ФАКТОРИ ЗА ГЛАСАЊЕ

Графикон 3 - На изборите ќе гласам за пратеничка листа

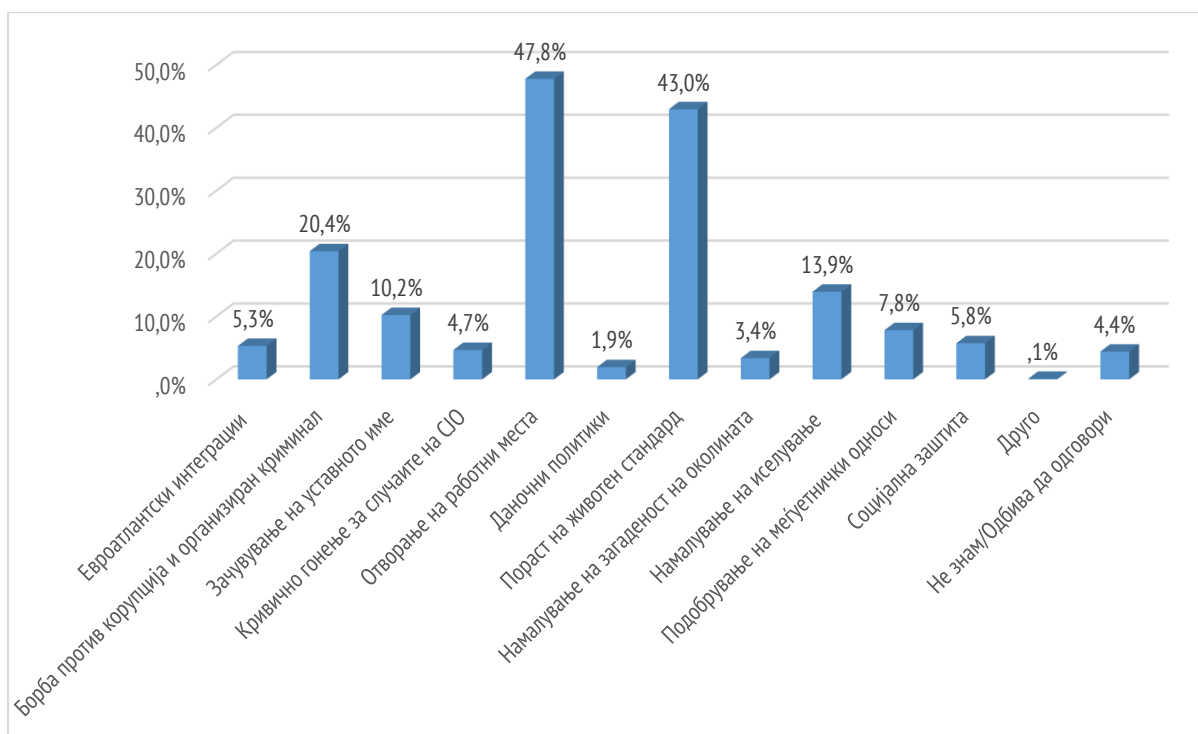

Програмата и кандидатите на политичките партии/коалиции се пресудни за мнозинството граѓани (50,7%) да ја донесат одлуката за кого ќе гласаат. Една третина (32,5%) од испитаниците својата одлука ја базираат на членската книшка или симпатиите кон одредена партија.

Нема големи демографски разлики во одговорите на ова прашање, но може да се забележи поголем процент од просечниот кај оние кои се изјасниле дека ќе гласаат за Коалиција „За подобра Македонија“ предводена од ВМРО-ДПМНЕ (во понатамошниот текст коалиција - ВМРО-ДПМНЕ) (55,0%) кои одговориле дека ќе гласат за партијата чиј член или симпатизер се.

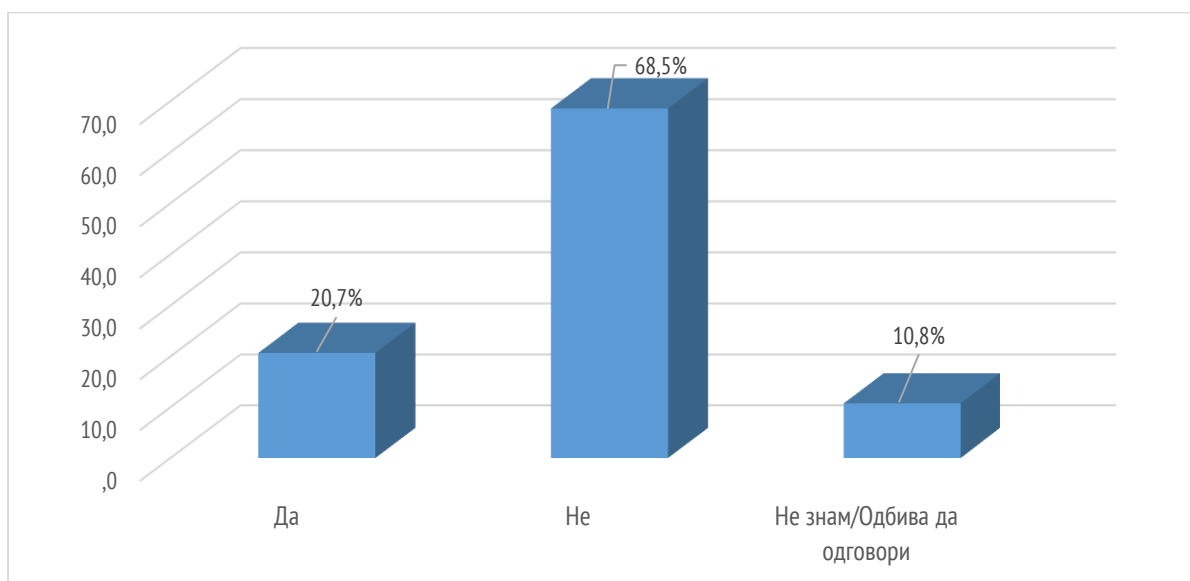
Графикон 4 - Што Ви влијае како ќе гласате?

На речиси секој четврти граѓанин отворањето работни места (28,3%) и порастот на животниот стандард (25,5%) најмногу им влијае на одлуката за кого ќе гласаат. Дека ова се најактуелните прашања во сите изборни циклуси потврдува и истражувањето „[Изборните кампањи на политичките партии - ставови на граѓаните](#)“ на МЦМС, Македонскиот институт за медиуми (МИМ) и Институтот за демократија „Соцетас цивилис“ - Скопје (ИДСЦС), направено пред парламентарните избори 2011 година, кога големо мнозинство од граѓаните (78,8%) рекло дека економијата е прашањето на кое политичките партии треба да посветат најмногу внимание. Интересно е тоа што на трето место е борбата против корупцијата и организираниот криминал за која се изјасниле 12,1% од испитаниците. На последните две истражувања на МЦМС, „[Проценка на корупцијата во Македонија](#)“ направени во 2014 односно во 2016 година, корупцијата е петти по ред најголем општествен проблем, по невработеноста, политичката нестабилност, сиромаштијата и ниските приходи. Потоа следуваат намалувањето на иселувањето (8,3%) и зачувувањето на уставното име (6,1%). Прашањето на името и подобрувањето на меѓуетничките односи (4,6%) се дел и од погоре споменатото истражување. Новото на интерес е речиси исто, односно, 5,7% од граѓаните во 2011 година сметале дека политичките партии треба да посветат најмногу внимание на прашањето за името, односно 3,8% на прашањата на меѓуетничките односи. Сосема ист (3,2%) е процентот на оние што ги потенцирале евроатланските интеграции.

Графикон 5 - Дали на изборите ќе гласате за кандидати на друга етничка заедница?

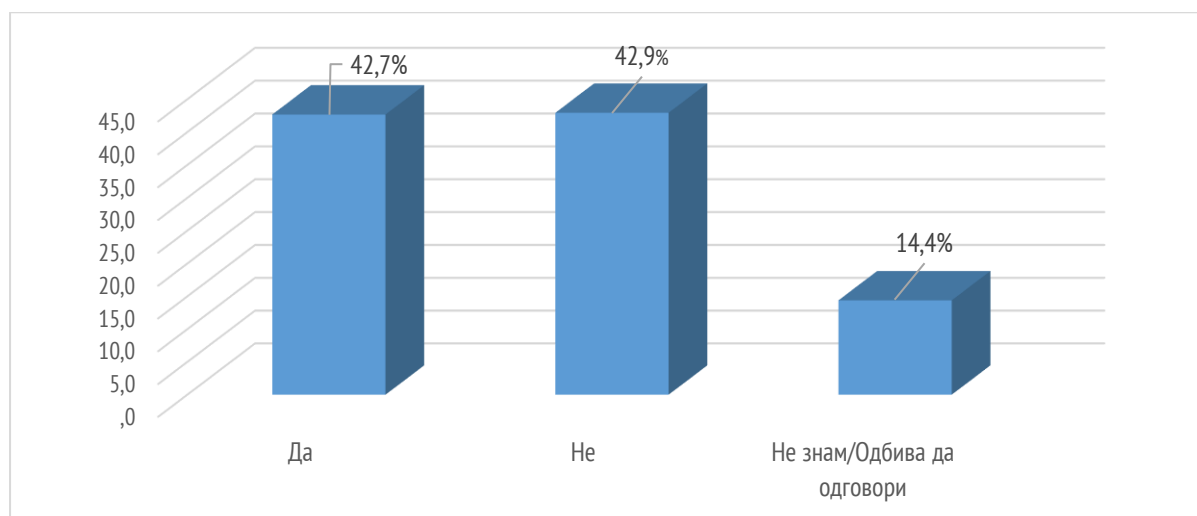
Мнозинство од испитаниците (68,5%) нема да гласаат за кандидати од друга етничка заедница, додека 20,7% се изјасниле позитивно. Етничките Албанци почесто одговарале потврдно на прашањето (33,1%) за разлика од Македонците 14,4%). Гледано по региони, граѓаните на Полог најчесто одговориле со „да“, а оние од Источниот регион, најчесто избирале „не“ (83,3%).

Табела 1 - Гласачите на коалициите/партиите за кандидатите од друга етничка заедница

За која партија ќе гласате?/Дали на изборите ќе гласате за кандидати на друга етничка заедница?			
За која партија ќе гласате?	% Дали на изборите ќе гласате за кандидати на друга етничка заедница?		
	Да	Не	Не знам /одбива да одговори
Коалиција „За подобра Македонија“ предводена од ВМРО-ДПМНЕ	9,3	87,1	3,5
Опозициската коалиција предводена од СДСМ	28,2	66,9	5,0
ДУИ	19,8	74,2	6,0
ДПА	43,7	48,4	7,9

Симпатизерите на ДПА се најотворени за гласање за кандидати од друга етничка заедница (43,7%), а најретко одбирале да симпатизерите на ВМРО-ДПМНЕ (9,3%), односно, најголем процент од нив не би гласал за кандидат од друга етничка заедница (87,1%).

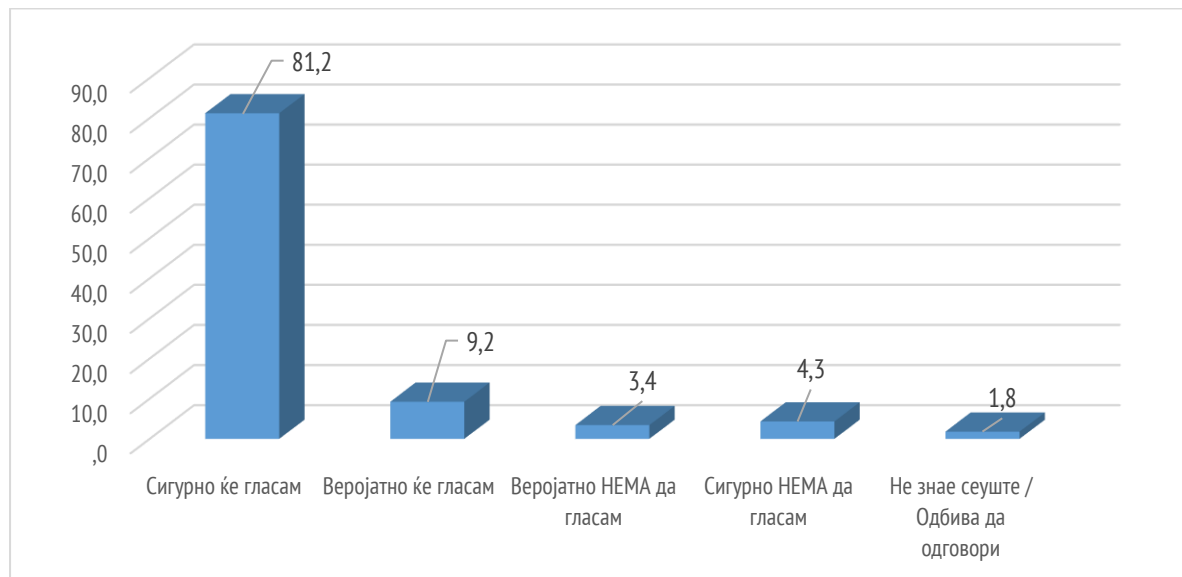
Графикон 6 - Дали се согласувате со изјавата: Изборите ќе донесат крај на политичката криза.

И да и не, такви се одговорите на испитаниците на прашањето дали изборите ќе донесат крај на политичката криза. Споредено со претходното истражување на МЦМС, „[Јавното мислење за расплетот на политичката криза](#)“ нема значајни отстапувања. Бројот на оние што одговориле позитивно (42,7%) се зголемил за 1,2 процентни поени, а бројот на оние што одговориле негативно (42,9%) се намалил за 5,3 процентни поени. Нема значителни демографски отстапки. Гледано низ призмата определбата на гласачите може да се забележи дека оптимизмот е поголем кај гласачите на коалициите од „македонскиот блок“ (Коалиција ВМРО-ДПМНЕ – 57,6%, Коалиција СДСМ – 51,3%) наспроти кај гласачите на партиите од „албанскиот блок“ (ДУИ - 49,1% , ДПА – 34,8%).

ВЕРОЈАТНОСТ ЗА ГЛАСАЊЕ И ПЕРЦЕПЦИИ ЗА ИЗБОРЕН ПРОЦЕС

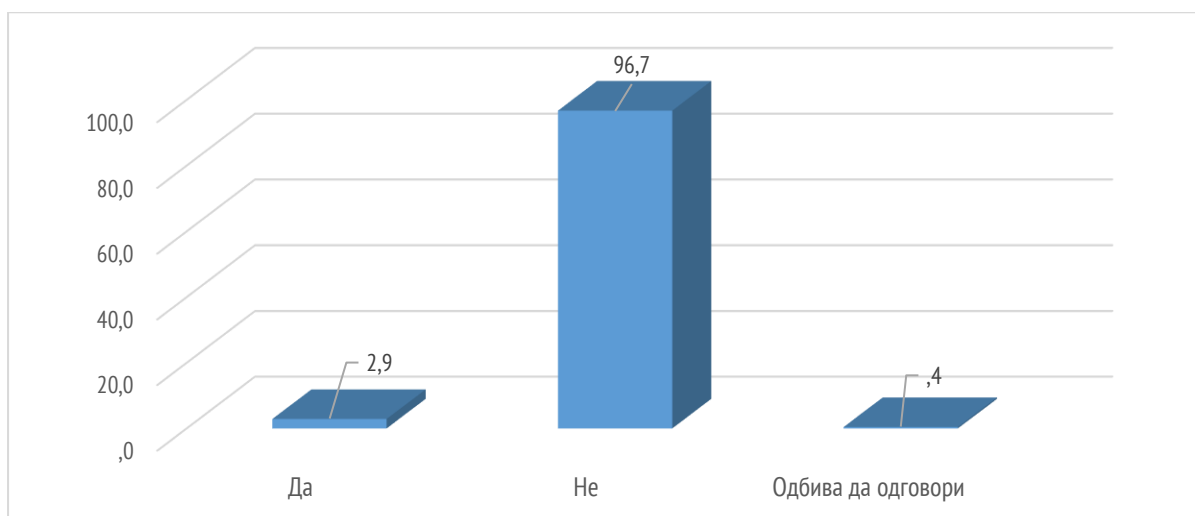
Графикон 7 - Колку е веројатно дека Вие ќе гласате на претстојните ПАРЛАМЕНТАРНИ избори?

Големо мнозинство од испитаниците (81,2%) изјавиле дека сигурно ќе гласаат на претстојните парламентарни избори. Гледано од аспект на возраст, најсигурни се оние над 65 години (91,2%), а најмалку, иако се уште во рангот на големо мнозинство се младите, меѓу 18 и 29 годни (70,5%). Аналогно на тоа, пензионерите со 91,5% се далеку порешителни за гласање, од студентите (69,6%).

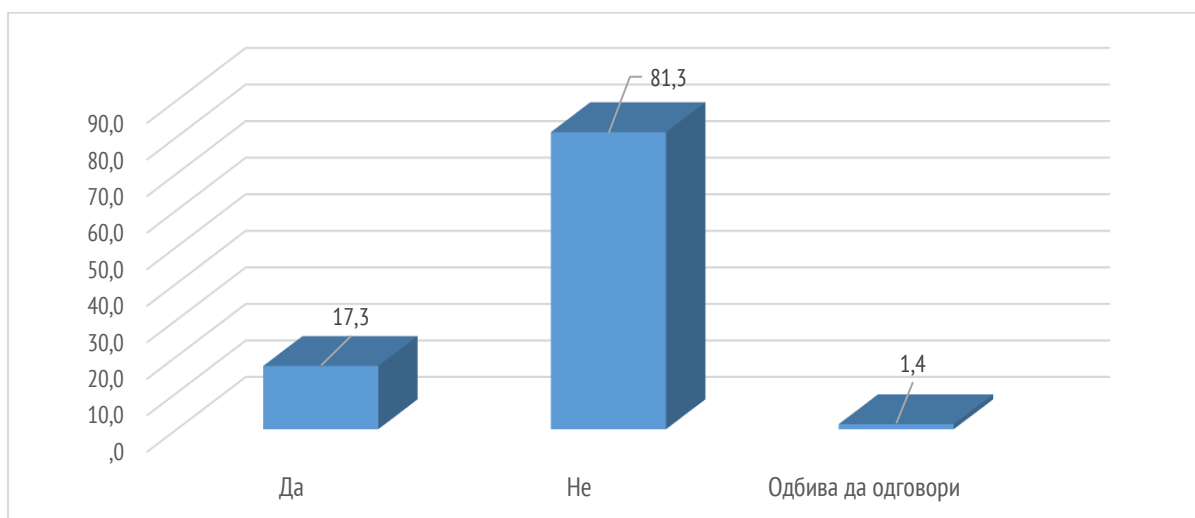
Гласачите на Коалицијата – ВМРО-ДПМНЕ во најголем број ќе излезат на избори (93,4%), потоа следуваат оние кои ќе гласаат за Коалицијата – СДСМ (91,3%), ДУИ (87,3%), а најнесигурни се гласачите на ДПА (69,4%). За споредба, на предвремените парламентарни избори во 2011 година гласале 63,5% од запишаните во избирачкиот список, а на предвремените парламентарни избори во 2014 година 63% од запишаните.

Графикон 8 - Дали врз Вас лично е вршен притисок за гласање пред претстојните изборите?

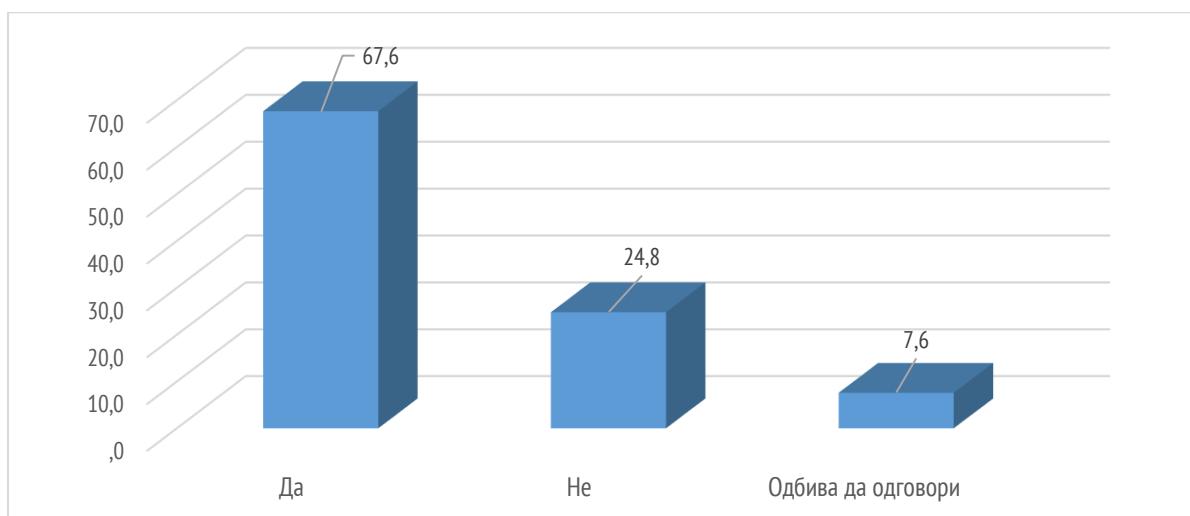
Испитаниците велат дека врз нив не е вршен притисок за гласање пред претстојните избори (96,7%). Нема значителни отстапки гледано низ демографските показатели, како и низ оние според тоа за кого ќе гласаат испитаниците.

Графикон 9 - Дали познавате некој врз кого е вршен притисок за гласање пред претстојните избори?

Вкупно 17,3% од испитаниците рекле дека познаваат некој врз кого е вршен притисок. Нема значајни демографски отстапки, но можат да се забележат кај гласачите на коалициите или партиите. Најголем процент такви сведочења има кај гласачите на Коалицијата – СДСМ, (30,4%), а најмал кај Коалицијата – ВМРО-ДПМНЕ (6,6%). Гласачите на ДУИ (12,6%) и ДПА (15,9%) не отстапуваат значајно од средната вредност.

Графикон 10 - Дали според Вас, тајноста на гласањето/гласачкото место е загарантирана?

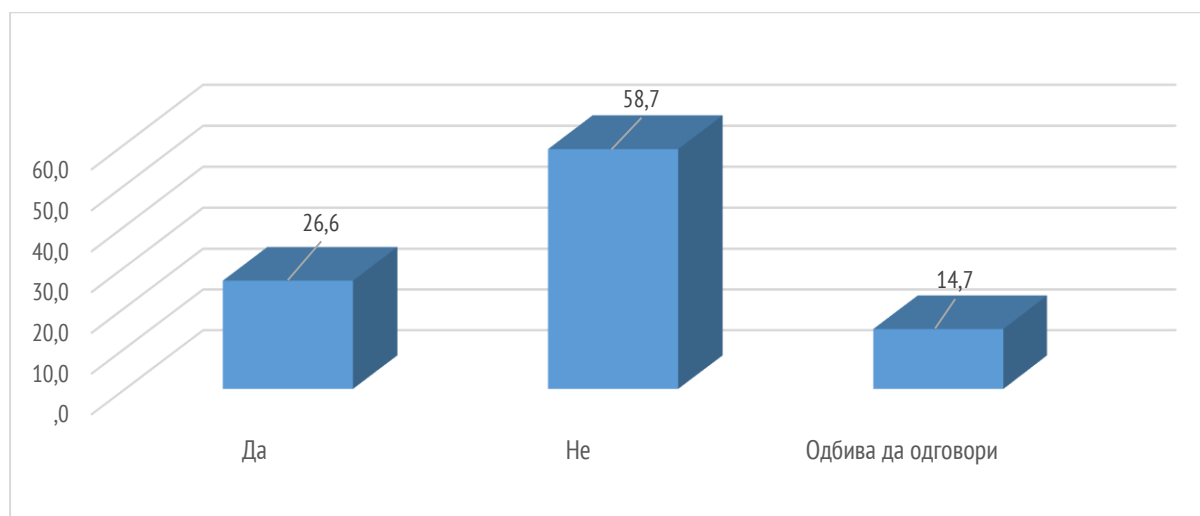
Мнозинство на испитаниците (67,6%) сметаат дека тајноста на гласањето и гласачкото место е загарантирана. Гледано низ призмата на етничката припадност, етничките Албанци (58,6%) имаат помалку доверба во тајноста на гласањето од Македонците (71,7%). Гледано низ региони, најубедени во овој став се испитаниците од Вардарскиот (78,0%), наспроти оние од Полошкиот регион (54,0%).

Табела 2 - Гласачите на коалициите/партиите за тајноста на гласањето

За која партија ќе гласате?/Дали според вас, тајноста на гласањето/гласачкото место е загарантирана?			
	% Дали според вас, тајноста на гласањето/гласачкото место е загарантирана?		
За која партија ќе гласате?	Да	Не	Одбива да одговори
Коалиција „За подобра Македонија“ предводена од ВМРО-ДПМНЕ	87,1	9,0	4,0
Опозициската коалиција предводена од СДСМ	67,6	25,6	6,8
ДУИ	68,2	23,5	8,3
ДПА	56,2	35,6	8,2

Во тајноста на гласањето најубедени се гласачите на Коалицијата – ВМРО-ДПМНЕ (87,1%), а најмалку убедени оние на ДПА (56,2%).

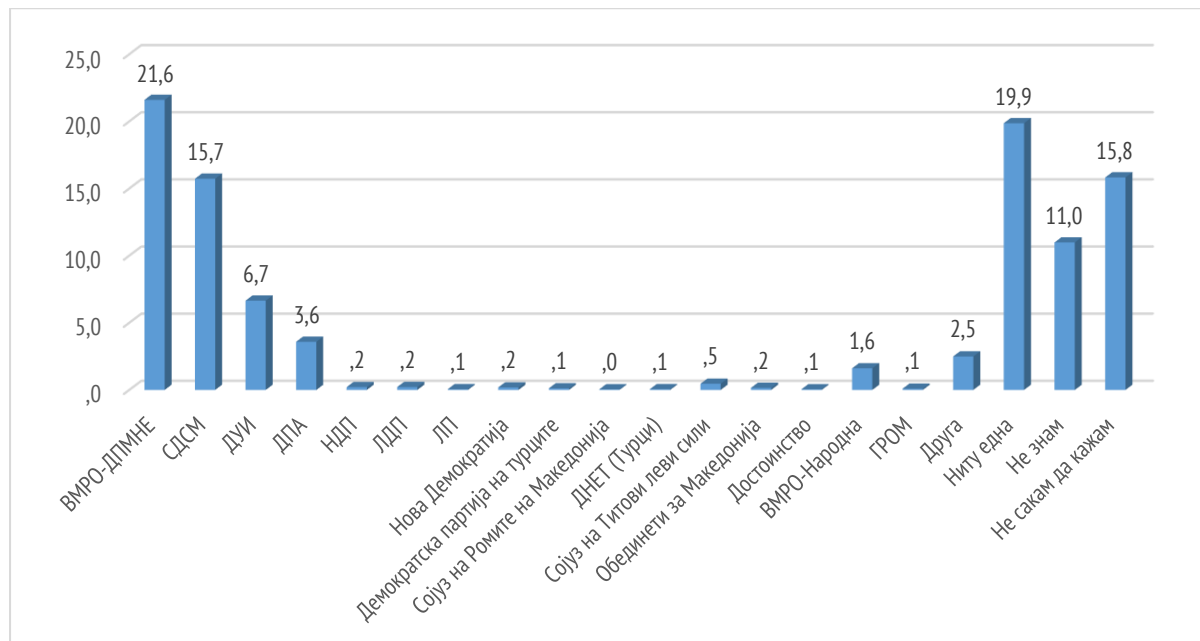
Графикон 11 - Дали според Вас, Во Македонија, за секое гласачко ливче може да се дознае кој го заокружил?

Околу четвртина од граѓаните (26,6%) смета дека може да се дознае кој го заокружил гласачкото ливче. Овој бројка се совпаѓа со бројката на оние што не се убедени во тајноста на гласањето. Нема значајни демографски отстапки, но може да се забележи дека одговорот „не“ најчесто го одбирале гласачите на Коалицијата ВМРО-ДПМНЕ (75,6%), а најретко, гласачите на ДПА (52,1%).

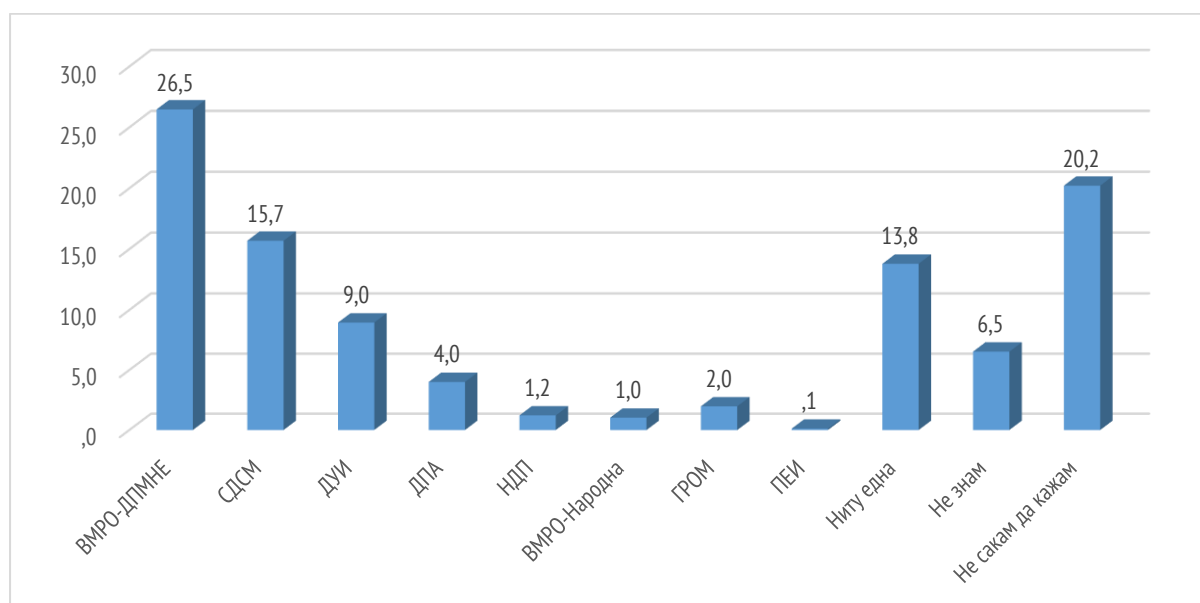
ПРЕФЕРЕНЦИИ ЗА ПОЛИТИЧКИ ПАРТИИ И ПОЛИТИЧАРИ

Графикон 12 - Размислувајќи за Вашите политички ставови и убедувања, до која политичка партија би рекле дека Ви се најблиски?

На ова прашање (за идеолошка блискост) распределбата одговара на просечните разлики во поддршката на партиите во изминатите неколку години (просечен разлика од околу 5 процентни поени меѓу ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ, односно 2:1 сооднос меѓу ДУИ и ДПА).

Графикон 13 - За која партија гласавте на минатите парламентарни избори во 2014?

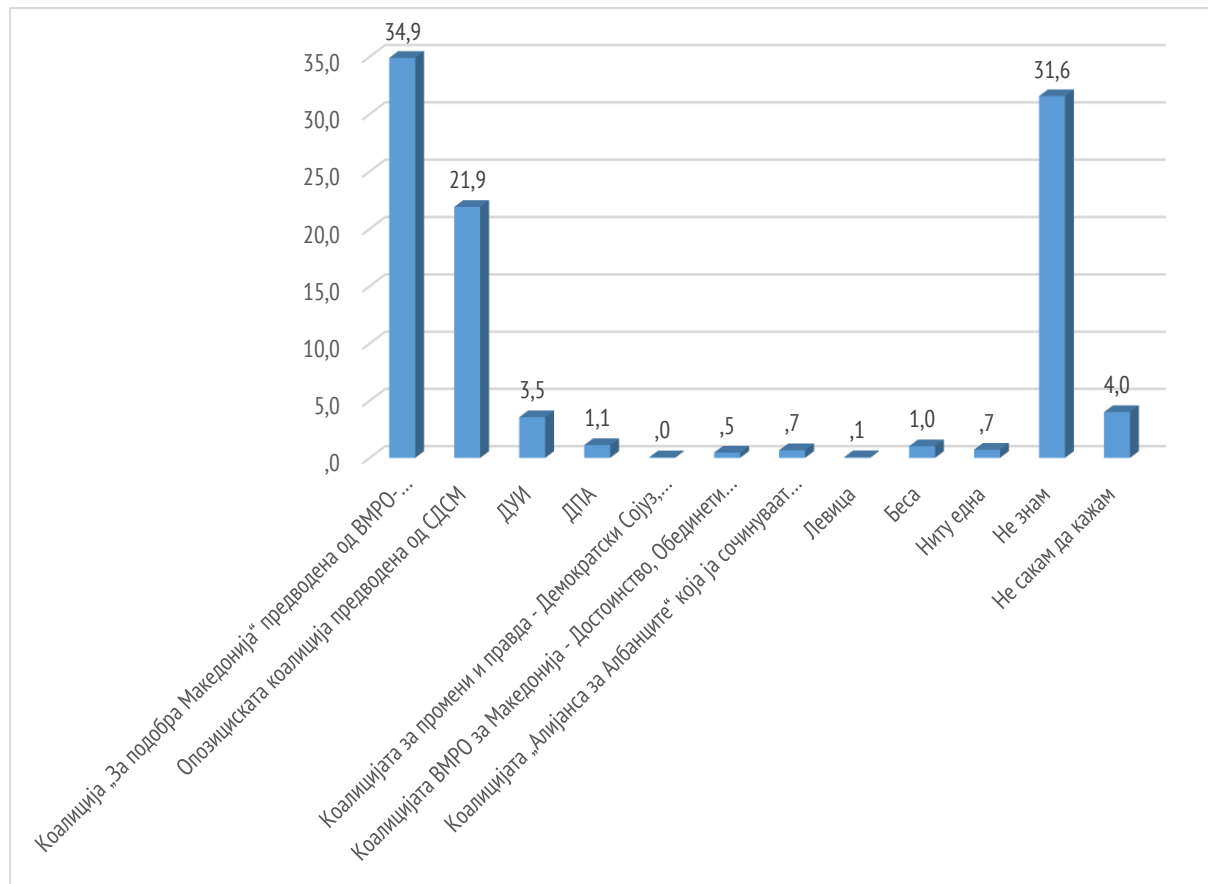

Одговорот на ова прашање во голема мерка се поклопува со резултатите од претходните избори, што ја зголемува веродостојноста на одговорите и на другите прашања. Имено, разликата од постигнатите

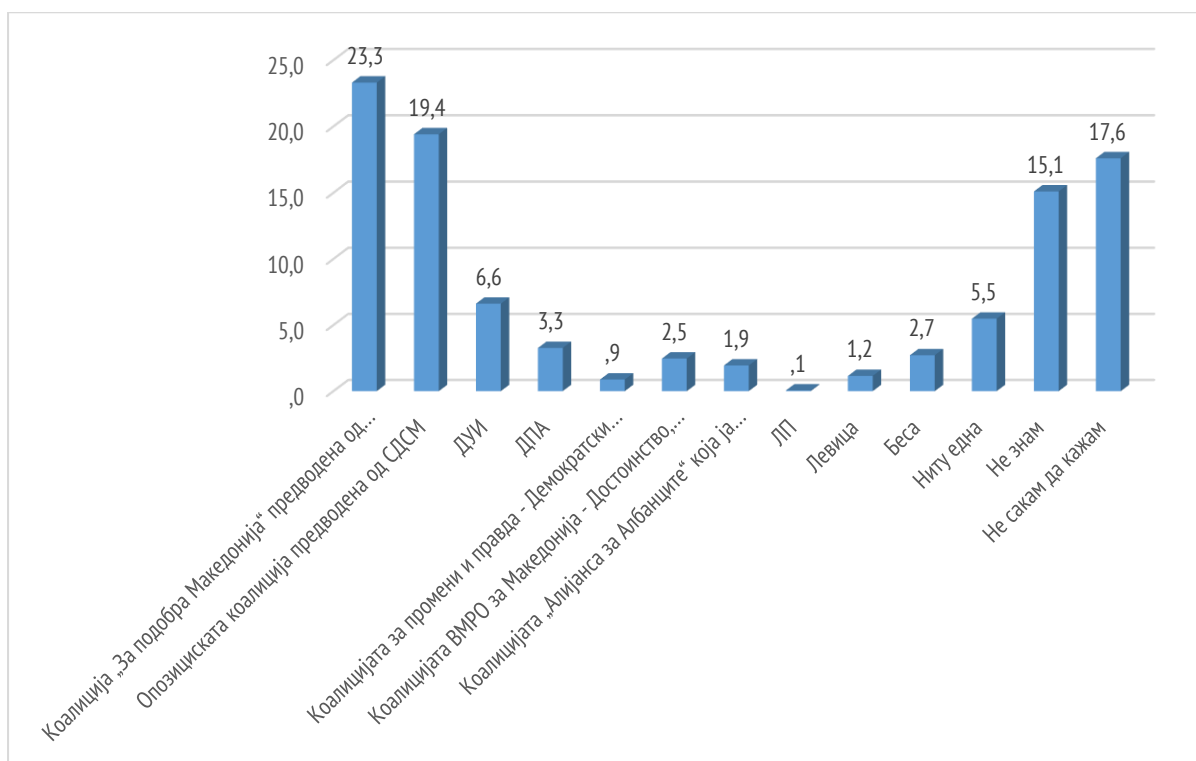
резултати е околу 1 процентен поен, што е употребено како основен параметар за пондерирање на прашањето за рејтинзите (за кого би гласале) на партиите.

Графикон 14 - Без разлика на тоа за кого Вие би гласале, кој сметате дека ќе победи на следните парламентарни избори?

Како и на повеќето други претходни анкети (на повеќе агенции) предничи уверувањето дека ВМРО-ДПМНЕ ќе биде победник на овие предвремени парламентарни избори. Сепак, за речиси 1/3 од граѓаните исходот ќе биде неизвесен, додека 21.9% сметаат дека најмногу пратенички мандати ќе освои СДСМ.

Графикон 15 - Доколку утре се одржат парламентарни избори, за која партија е најверојатно дека ќе го дадете својот глас?

Според добиените резултати од анкетањето, коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ е во предност пред таа предводена од СДСМ за 3,9%. Разликата во однос на претходното истражување (6-20.11) е намалена за речиси 1 процентен поен (поточно 0,9). Во апсолутен износ, оваа разлика од 3,9% изнесува од 50 до 70 илјади гласови.

Разликата меѓу главните конкуренти во т.н. „албански блок“ останува на ист сооднос 2:1, односно 6,6% поддршка за ДУИ, а 3,3% за ДПА. За истакнување е пробивот на Беса, чиј рејтинг изнесува 2.7% со што се доближува до нивото на поддршка на ДПА. Исто така, зголемена е и поддршката за коалицијата „Алијанса за Албанците“ и сега изнесува 1,9%. „Трета опција“ во условно речено „македонскиот блок“ ја предводи коалицијата „ВМРО за Македонија“ (2,5%), а напредува и Левица (1,2%), додека поддршката за коалицијата „за промени и правда“ и Либералната партија е помала од 1% (0,9% и 0,1% респективно).

Покрај рејтинзите на партиите, резултатите укажуваат и на доста висок процент на испитаници кои не би гласале за ниту една од овие 11 партии и коалиции (5,5%), се уште не знаат (не се определиле) за кого ќе гласаат (15.1%), како и на оние кои не сакаат (одбиваат) да кажат за кого би гласале (17,6%). Заедно, овој процент изнесува 38,2% и претставува бројка од околу 46 (од вкупно 120) пратенички мандати за чија доверба и понатаму се натпреваруваат партиите во изборната кампања. Оваа бројка може да се толкува од повеќе аспекти, а еден од нив е излезноста. Доколку се повтори излезноста од минатите избори (63%), оваа бројка е многу блиску до тоа (61,8%) и може да се смета дека всушност најголем дел од овие испитаници воопшто нема да гласаат. Сепак, поверојатно е дека излезноста на овие избори ќе е поголема и тогаш е прашање како ќе се определат овие граѓани. Во ситуација на разлики меѓу главните конкуренти во рамки на маргината на статистичка грешка, поголема излезност од минатата може да влијае на конечниот исход.

Од другите карактеристики, за одбележување е (како и во претходната анкета) определена поддршка за СДСМ од етничките Албанци (6,0% од оние 19,4%), односно во апсолутен износ меѓу 15 и 20 илјади гласови, зависно од излезноста.

Табела 3 - Гласачите на коалициите/партиите по изборни единици

За која партија е најверојатно да гласате	Во која Изборна единица гласате?					
	ИЕ 1	ИЕ 2	ИЕ 3	ИЕ 4	ИЕ 5	ИЕ 6
Коалиција „За подобра Македонија“ (ВМРО-ДПМНЕ)	21,9	19,3	35,6	28,3	29,5	8,0
Опозициска коалиција (СДСМ)	24,2	17,9	26,1	26,0	21,5	5,3
ДУИ	7,6	8,1	1,7		6,7	18,9
ДПА	2,6	4,1	0,7		1,0	10,0
Коалицијата за промени и правда	1,7	1,7	0,3	0,7	0,3	0,3
Коалиција „ВМРО за Македонија“	0,3	1,7	5,3	2,7	1,7	
Коалицијата „Алијанса за Албанците“	0,3	1,7	0,3		1,3	4,3
ЛП		0,3				
Левица	3,6			0,7	0,3	1,0
Беса	2,6	4,4			1,3	10,0
Ниту една	5,0	5,4	5,3	5,7	6,0	5,0
Не знам	16,2	13,2	9,9	15,0	12,4	20,3
Не сакам да кажам	13,9	22,3	14,9	21,0	17,8	16,9

Во табелата погоре се прикажани резултатите од анкетањето по изборни единици. Како и во националниот примерок, тука исто така е голем процентот на неопределени лица (меѓу 30,0% и 40,0% зависно од изборната единица), а со оглед на тоа што примерокот по изборна единица е помал (300 лица по ИЕ) и статистичката грешка е поголема (6,0%) што дополнително отежнува прогнозирање на крајниот резултат и со оглед на Донтовиот модел – и на распоредот на пратеничките мандати.

Сепак, од овие резултати може да се посочи дека опозициската коалиција предводена од СДСМ има предност во првата изборна единица (ИЕ1), додека владејачката коалиција на ВМРО-ДПМНЕ во останатите пет, со поубедлива предност во ИЕ3 и ИЕ5.

Предноста пак на ДУИ во однос на ДПА (а и на Беса која има речиси идентична поддршка по изборни единици како и ДПА иако заради мали предности секаде, на национално ниво ДПА има предност од околу 0,5%) е и изразена по изборни единици (речиси 3:1 однос во ИЕ1 и 2:1 однос во ИЕ2 и ИЕ6, додека во ИЕ5 е веројатно единствена од т.н. албански блок која би можела да освои пратенички мандат).

Заради изборниот модел (со 6 изборни единици) кој ги фаворизира поголемите партии, односно оние кои ќе бидат победнички во секоја од изборните единици, дел од добрите резултати на повеќето партии нема да се валоризираат и со пратенички мандати. Така, иако на национално ниво некои од нив имаат резултат кој би донел 4-5 пратеници во чист пропорционален модел без долен праг и со една изборна единица, во нашиот изборен систем може да очекуваат најмногу 2 мандати, а веројатно би завршиле и со 1 пратеник или можеби и ниту еден.

Табела 4 - Во кој политичар имате најмногу доверба (по изборна единица)?

ИЕ 1	
Стево Пендаровски	22,8%
Никола Попоски	18,5%
Артан Груби	5,6%
Димитар Апасиев	3,6%
Идриз Орана	3,3%
Зекирија Ибраими	2,6%
Павле Трајанов	1,7%
Не знам/Одбивам	37,6%

ИЕ 2	
Оливер Спасовски	14,8%
Никола Тодоров	14,5%
Ејуп Халими	5,4%
Орхан Ибраими	2,7%
Африм Гаши	2,4%
Не знам/Одбивам	56,6%

ИЕ 3	
Илија Димовски	24,6%
Љупчо Николовски	17,6%
Стојанче Ангелов	3,0%
Не знам/Одбивам	51,2%

ИЕ 4	
Никола Груевски	31,7%
Зоран Заев	26,0%
Љубчо Георгиевски	3,3%
Слободан Богоевски	1,3%
Не знам/Одбивам	35,0%

ИЕ 5	
Антонио Милошоски	26,3%
Радмила Шекеринска	22,0%
Агим Шаќири	5,0%
Љубе Бошкоски	1,7%
Арбен Лабеништа	1,3%
Не знам/Одбивам	40,0%

ИЕ 6	
Али Ахмети	15,4%
Влатко Ѓорчев	6,4%
Мендух Тачи	5,4%
Билал Касами	5,0%
Петре Шилегов	4,3%
Зијадин Села	2,7%
Не знам/Одбивам	60,2%

*Во табелата се прикажани носителите на избирачките листи за кои над 1% од испитаниците рекле дека имаат доверба

Во однос на рејтинзите на кандидатите (носителите на листите на партиите/коалициите), тие главно го следат трендот од оние на поддршката на самите партии во тие единици, со тоа што некои соодноси делумно се разликуваат. На пример разликата во поддршката за Стево Пендаровски е двојна споредено со соодносот на партиите (4,3 процентни поенти наспроти 2,3). Слично, Никола Груевски има личен рејтинг кој 5,7 процентни поени подобар од Зоран Заев, а разликата меѓу партиите во ИЕ4 е 2,3 ПП. Од друга страна, разликата меѓу кандидатите во ИЕ5 (Милошоски и Шекеринска) е помала (4,3 ПП) во однос на разликата меѓу партиите (8,0 ПП). Разликите меѓу кандидатите на водечките две партии/коалиции главно ги отсликуваат и соодносите на партиите во останатите три изборни единици: изедначеност во ИЕ2, мала предност на ВМРО-ДПМНЕ во ИЕ6 и голема во ИЕ3.

Во однос на кандидатите во условно речено „албанскиот блок“, Али Ахмети е неприкосновен во ИЕ6, а поддршката за кандидатите на ДПА (Мендух Тачи) и Беса (Билал Касами) ја отсликува и нивната изедначеност на партиско ниво.

Од другите кандидатски листи (вон четирите „пржински партии“ и Беса) само носителите на листите во една или најмногу две изборни единици веројатно ќе се изборат за пратеничко место.

ЗАКЛУЧОЦИ

Граѓаните се информираат за изборната кампања најчесто преку телевизиите. Така одговориле 71,1% од испитаниците. На начинот на информирање влијае возраста и образовниот статус.

Телевизиските дуели меѓу лидерите и предводниците на кандидатските листи се многу значајни за половина од испитаниците (50,0%). Уште 20,8% одговориле дека овие соочувања се донекаде значајни. Најмалку заинтересирани за телевизииските соочувања се младите помеѓу 18 и 29 години (40,9%) и студентите (39,3%). На овој став влијае образовното ниво на испитаниците и определбата за кого ќе гласаат.

Најбитно за мнозинството граѓани е работата, односно личниот животен стандард за што се изјасниле вкупно 53,8% од испитаниците (отворањето работни места, 28,3% и пораст на животниот стандард, 25,5%. На трето место е **борбата против корупцијата** и организираниот криминал (12,1%), односно, вкупно 14,9% заедно со кривичното гонење од СЈО.

Издначен е процентот на оние што сметаат дека изборите ќе донесат крај на политичката криза (42,7%) и оние кои не се согласуваат со тој став (42,9%). Оптимизмот е поголем кај гласачите на коалициите од „македонскиот блок“ (Коалиција ВМРО-ДПМНЕ – 57,6%, Коалиција СДСМ – 51,3%) наспроти кај гласачите на партиите од „албанскиот блок“ (ДУИ - 49,1% , ДПА – 34,8%).

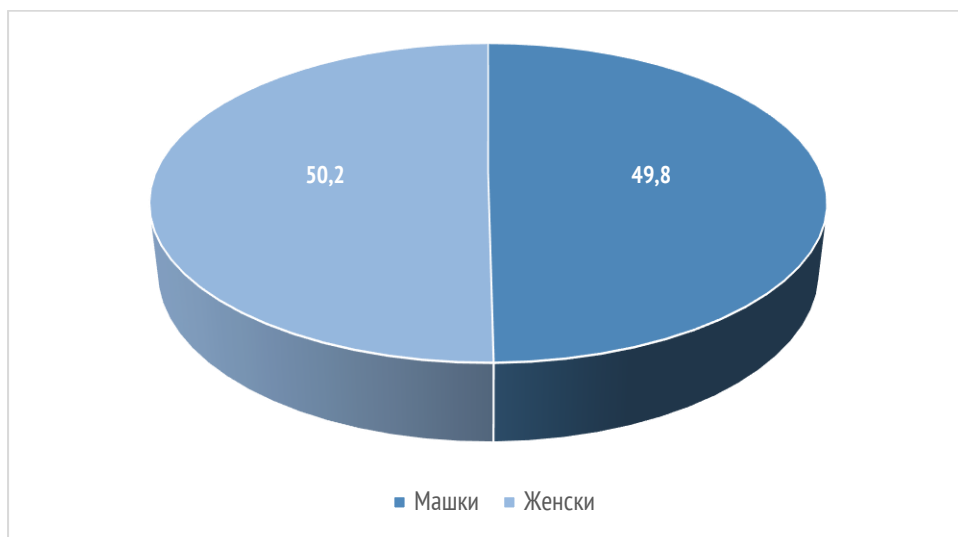
Иако големо мнозинство од **96,7% изјавиле дека НЕ се жртви на притисок за гласање**, сепак **17,3% познаваат некој врз кој Е вршен притисок** пред претстојните избори. Најголем процент такви сведочења има кај гласачите на Коалицијата – СДСМ, (30,4%).

Една четвртина од испитаниците имаат сомнежи во тајноста на гласањето, 24,8% сметат дека тајноста на гласањето и на гласачкото мести не е загарантирана, а 26,6 дека може да се дознае кој го заокружил гласачкото ливче.

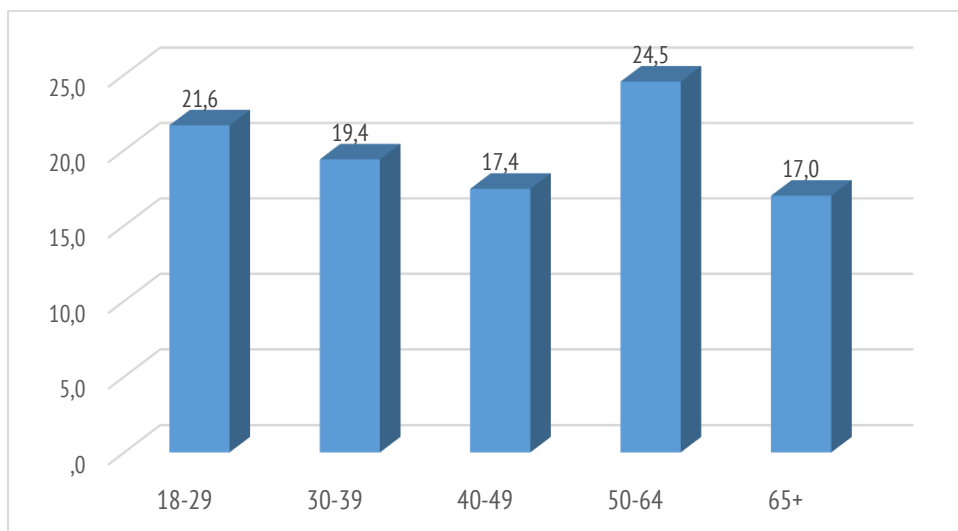
Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ (23,3%) има предност над опозициската коалиција предводена од СДСМ (19,4%) од 3,9 процентни поени. Во т.н. албански блок, предноста на ДУИ (6,6%) е речиси двојна, а ДПА (3,3%) и БЕСА (2,7%) се практично издначени особено при споредбата по изборни единици.

ДЕМОГРАФИЈА

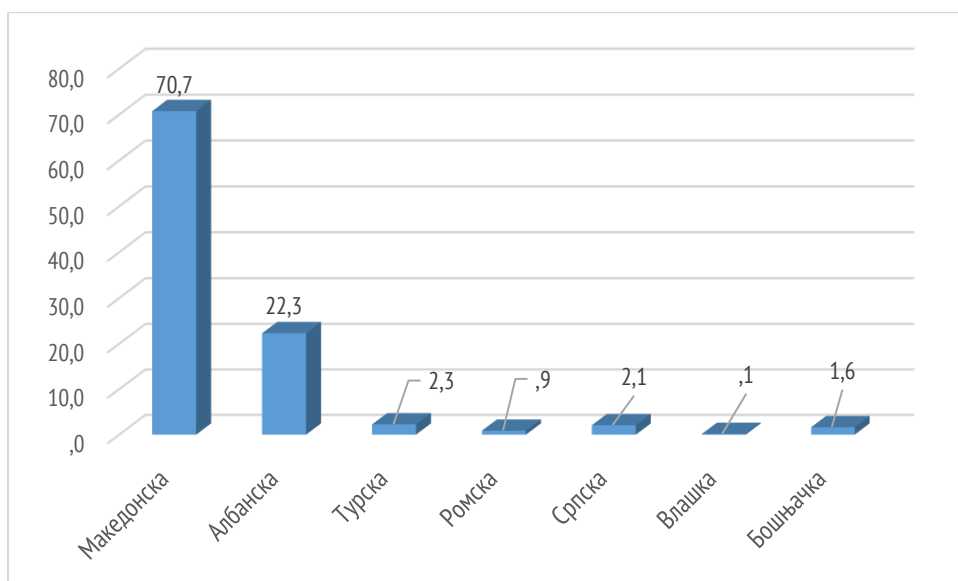
Графикон 16 - ПОЛ

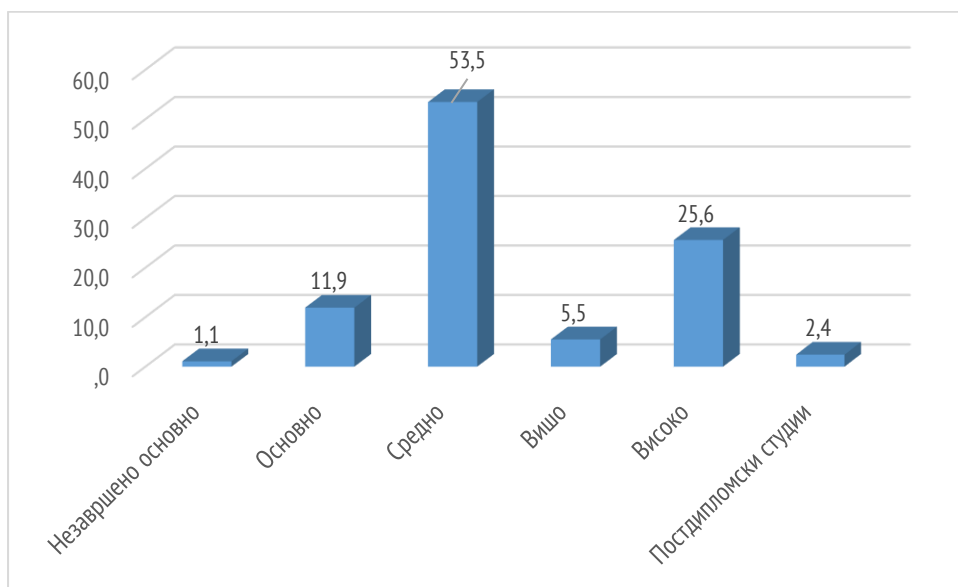
Графикон 17 - ВОЗРАСТ

Графикон 18 - Етничка припадност

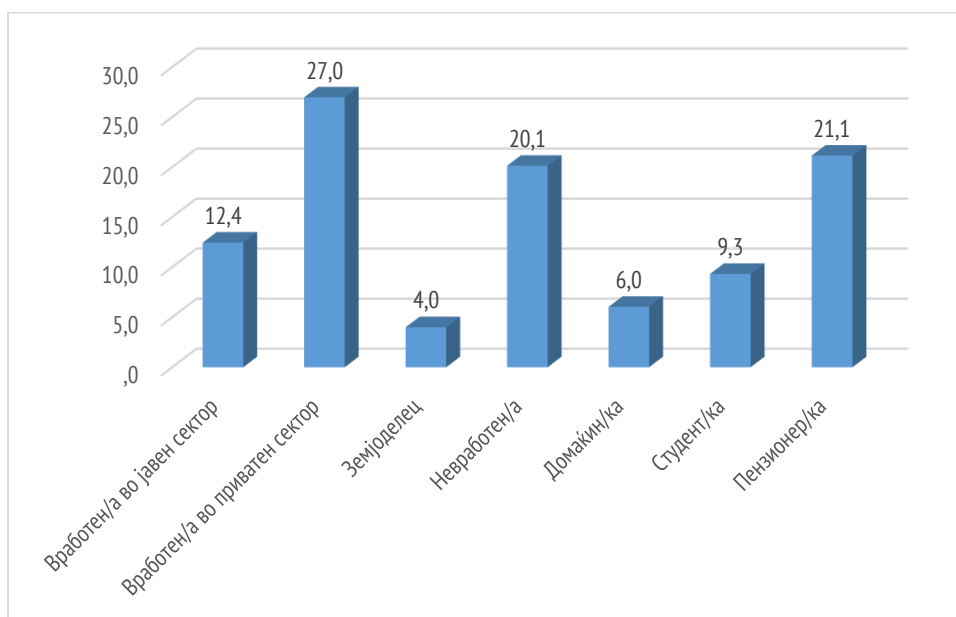

Графикон 19 - Завршено образование

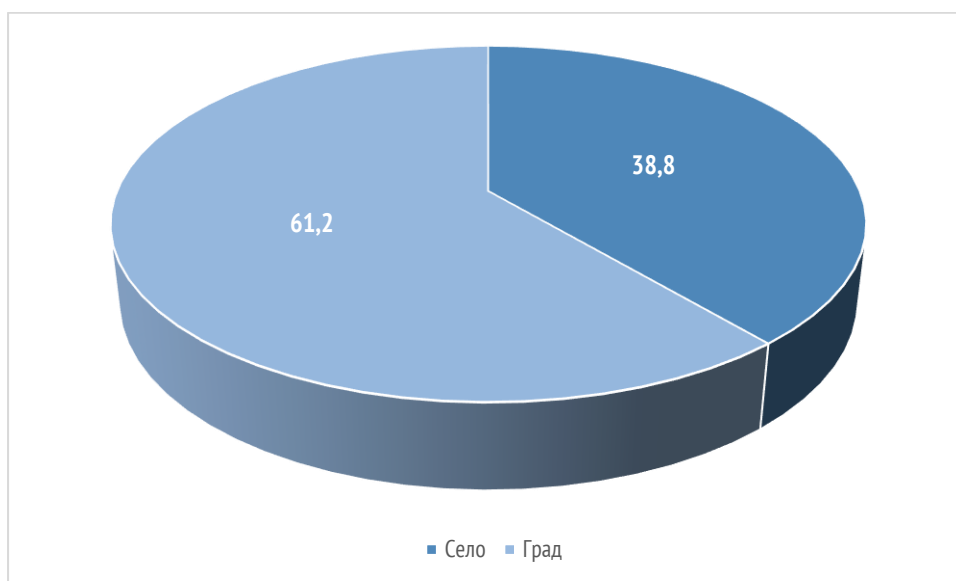

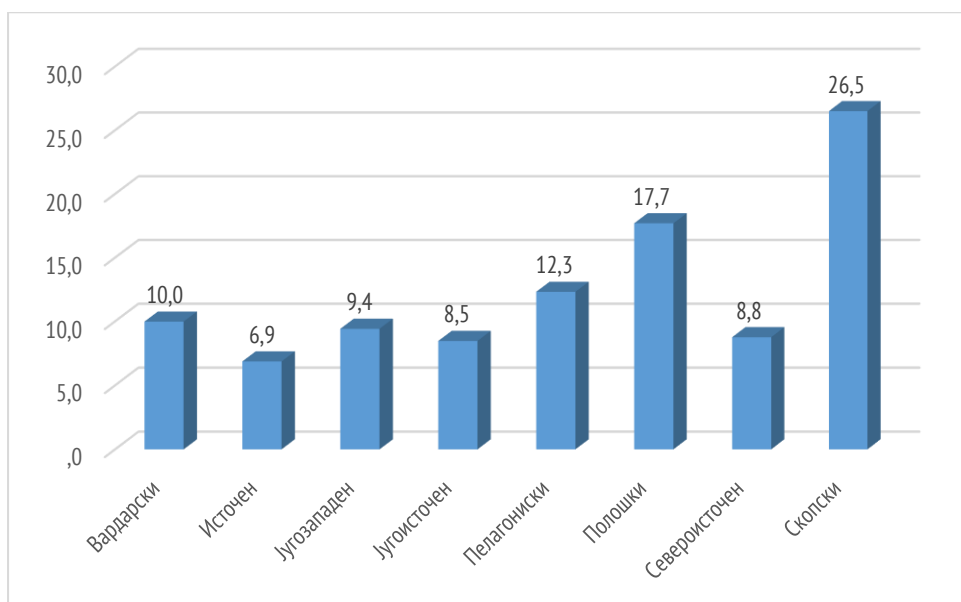
Графикон 20 - Работен статус

Графикон 21 - Населено место

Графикон 22 - Регион

КОНТАКТИ

МЦМС: ул. Никола Парапунов 41а пошт.фах 55, 1000 Скопје
<http://mcms.mk>
<http://facebook.mk/mcms.mk>
http://twitter.com/mcms_mk

Телма: ул. Никола Парапунов 51, 1000 Скопје
<http://telma.com.mk>

М-проспект: ул. Никола Парапунов 41, 1000 Скопје
<http://m-prospect.com>